Διαμεσολάβηση σε χώρες της ΕΕ

Finska

Αντί της προσφυγής στα δικαστήρια, οι διαφορές μπορούν να επιλύονται μέσω διαμεσολάβησης. Πρόκειται για έναν εναλλακτικό τρόπο επίλυσης διαφορών, όπου ο διαμεσολαβητής βοηθά τα μέρη μιας διαφοράς να επιτύχουν συμφωνία. Τόσο η κυβέρνηση όσο και οι επαγγελματίες νομικοί στη Φινλανδία γνωρίζουν καλά τα πλεονεκτήματα της διαμεσολάβησης.

Σε ποιον πρέπει να απευθυνθώ;

Η γενική διαχείριση, καθοδήγηση και εποπτεία της διαμεσολάβησης στις ποινικές και σε ορισμένες αστικές υποθέσεις είναι αρμοδιότητα του υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας. Τα αρμόδια κρατικά περιφερειακά γραφεία πρέπει να διασφαλίζουν τη διαθεσιμότητα και κατάλληλη εφαρμογή των υπηρεσιών διαμεσολάβησης σε ολόκληρη τη χώρα.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε τον δικτυακό τόπο του Εθνικού Ινστιτούτου Υγείας και Πρόνοιας (THL).

Οι υπηρεσίες διαμεσολάβησης που συνδέονται με δικαστήρια υπάγονται στη διαχείριση των περιφερειακών δικαστηρίων. Τα περιφερειακά δικαστήρια μπορούν να αποφασίζουν εκκίνηση της διαδικασίας διαμεσολάβησης για την επίλυση αστικών διαφορών. Σκοπός της διαμεσολάβησης είναι να βοηθά τους εμπλεκόμενους σε διαφορά στην αναζήτηση αμοιβαία αποδεκτής λύσης. Τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται από τη διαμεσολάβηση βασίζονται επομένως κατά κανόνα περισσότερο στο τι είναι λογικό σε μια δεδομένη περίσταση παρά στην αυστηρή εφαρμογή του νόμου. Περαιτέρω πληροφορίες για τα περιφερειακά δικαστήρια παρέχονται από τον δικτυακό τόπο του φινλανδικού υπουργείου Δικαιοσύνης. Υπάρχει επίσης σχετικό φυλλάδιο για τη διαμεσολάβηση.

Για ποια θέματα επιτρέπεται ή/και συνηθίζεται περισσότερο η προσφυγή σε διαμεσολάβηση;

Η διαμεσολάβηση χρησιμοποιείται τόσο σε αστικές όσο και σε ποινικές υποθέσεις.

Η διαμεσολάβηση χρησιμοποιείται συνήθως στις αστικές διαφορές, και ιδίως στις ελάσσονος σημασίας αστικές υποθέσεις. Ωστόσο, δεν είναι απαραίτητο όλες οι αστικές διαφορές να υπόκεινται σε διαμεσολάβηση συνδεόμενη με δικαστήριο. Οι διαφορές που αφορούν π.χ. ζητήματα καταναλωτών μπορούν να παραπέμπονται σε συμβούλους για θέματα καταναλωτών και στο **Συμβούλιο Προσφυγών Καταναλωτή**. Για τις ποινικές υποθέσεις όμως προβλέπεται συγκεκριμένη διαδικασία διαμεσολάβησης.

Οι αστικές υποθέσεις και διαφορές που υποβάλλονται στα γενικά δικαστήρια μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαμεσολάβησης όπως ορίζεται στον νόμο περί διαμεσολάβησης συνδεόμενης με δικαστήριο (νόμος 663/2005). Στόχος της διαμεσολάβησης που συνδέεται με δικαστήριο είναι ο φιλικός διακανονισμός των διαφορών. Οι προϋποθέσεις για τη διαμεσολάβηση αυτού του είδους είναι ότι η διαφορά πρέπει να επιδέχεται διαμεσολάβησης και ότι αυτή πρέπει να είναι κατάλληλη ως προς τις αξιώσεις των εμπλεκομένων. Ο ένας εκ των εμπλεκομένων, ή και αμφότεροι, μπορεί να υποβάλει γραπτή αίτηση πριν από την προσφυγή στα δικαστήρια. Η γραπτή αυτή αίτηση πρέπει να αναφέρει το αντικείμενο της διαφοράς και τις αποκλίνουσες θέσεις των εμπλεκομένων. Πρέπει επίσης να αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους το θέμα επιδέχεται διαμεσολάβησης.

Ο συμβιβασμός (διαμεσολάβηση) μπορεί επίσης να χρησιμοποιείται σε αστικές υποθέσεις στις οποίες ένας τουλάχιστον εκ των εμπλεκομένων είναι φυσικό πρόσωπο. Οι αστικές υποθέσεις, πέραν εκείνων που αφορούν αξιώσεις αποζημίωσης με βάση ποινικό αδίκημα, μπορούν πάντως να παραπέμπονται σε συμβιβασμό μόνο εφόσον η διαφορά είναι ελάσσονος σημασίας, λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου και των προβαλλόμενων αξιώσεων. Ό,τι προβλέπει ο νόμος για τον συμβιβασμό στις ποινικές υποθέσεις ισχύει, κατά περίπτωση, και για τον συμβιβασμό στις αστικές.

Ο συμβιβασμός μπορεί να γίνεται μεταξύ εμπλεκομένων που έχουν εκφράσει προσωπικά και οικειοθελώς τη συμφωνία τους προς τούτο. Αυτοί πρέπει να είναι σε θέση να κατανοήσουν το νόημα και τις λύσεις που επιτυγχάνονται μέσω της διαδικασίας συμβιβασμού. Επομένως, προτού να συμφωνήσουν για την προσφυγή σε συμβιβασμό, πρέπει να έχουν λάβει γνώση των δικαιωμάτων τους σχετικά με τον συμβιβασμό και της θέσης τους στη διαδικασία για την επίτευξή του. Κάθε συμβαλλόμενος στη διαδικασία έχει δικαίωμα να αποσύρει τη συγκατάθεσή του ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας συμβιβασμού.

Οι ανήλικοι πρέπει να δίνουν αυτοπροσώπως τη συγκατάθεσή τους για συμβιβασμό. Επιπλέον, για τη συμμετοχή ανηλίκου σε διαδικασία συμβιβασμού απαιτείται η συγκατάθεση του κηδεμόνα του ή άλλων νομίμων εκπροσώπων του. Ενήλικες ανίκανοι για δικαιοπραξία μπορούν να συμμετέχουν σε διαδικασία συμβιβασμού εφόσον κατανοούν το νόημα της υπόθεσης και δίνουν την προσωπική τους συγκατάθεση για τη διαδικασία αυτή.

Ο συμβιβασμός μπορεί να χρησιμοποιείται και για ποινικά αδικήματα που κρίνονται ως επιδεχόμενα συμβιβασμού, δεδομένης της φύσης και της μεθόδου του αδικήματος, της σχέσης μεταξύ του υπόπτου και του θύματος και άλλων ζητημάτων που αφορούν το ποινικό αδίκημα συνολικά. Τα ποινικά αδικήματα που αφορούν ανήλικα θύματα δεν πρέπει να παραπέμπονται σε συμβιβασμό εάν το θύμα χρειάζεται ειδική προστασία λόγω της φύσης του αδικήματος ή λόγω της ηλικίας του.

Τα γραφεία διαμεσολάβησης λαμβάνουν αιτήματα διαμεσολάβησης και συνεργάζονται με διάφορες αρχές καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Κάθε υπόθεση διαμεσολάβησης ανατίθεται σε εθελοντή διαμεσολαβητή, ο οποίος επιλέγεται από επαγγελματίες που εργάζονται στο γραφείο διαμεσολάβησης. Οι διαμεσολαβητές αναλαμβάνουν τις υποθέσεις και τα σχετικά πρακτικά ζητήματα σε συνεργασία με το γραφείο διαμεσολάβησης. Το προσωπικό του γραφείου καθοδηγεί και εποπτεύει τους διαμεσολαβητές στο έργο τους.

Ισχύουν ειδικοί κανόνες στην περίπτωση αυτή;

Στις ποινικές υποθέσεις, ο συμβιβασμός μπορεί να γίνεται μόνο μεταξύ εμπλεκομένων που έχουν εκφράσει προσωπικά και οικειοθελώς τη συμφωνία τους προς τούτο και είναι σε θέση να κατανοήσουν το νόημα και τις λύσεις που επιτυγχάνονται μέσω της διαδικασίας συμβιβασμού. Στις αστικές υποθέσεις (διαμεσολάβηση συνδεόμενη με δικαστήριο) για την εκκίνηση της διαδικασίας διαμεσολάβησης απαιτείται η συναίνεση όλων των εμπλεκομένων.

Στη Φινλανδία υπάρχει εθνικός κώδικας δεοντολογίας για τους διαμεσολαβητές, καθώς και υποδιαιρέσεις για επιμέρους τομείς, όπως το οικογενειακό δίκαιο, ο ιατρικός τομέας, ο τομέας των κατασκευών κλπ.

Ενημέρωση και κατάρτιση

Ενημερωτικό φυλλάδιο σχετικά με τη διαδικασία διαμεσολάβησης που συνδέεται με τα δικαστήρια διατίθεται στον δικτυακό τόπο του φινλανδικού υπουργείου Δικαιοσύνης.

Το Εθνικό Ινστιτούτο Υγείας και Πρόνοιας (THL) οργανώνει προγράμματα κατάρτισης διαμεσολαβητών.

Το Ινστιτούτο συγκεντρώνει επίσης στατιστικά στοιχεία σχετικά με τη διαμεσολάβηση σε ποινικές και αστικές υποθέσεις, παρακολουθεί και διεξάγει έρευνα επί των δραστηριοτήτων διαμεσολάβησης και συντονίζει τις προσπάθειες ανάπτυξης του τομέα. Το έργο αυτό υποστηρίζεται και από τη **Συμβουλευτική Επιτροπή για τη Διαμεσολάβηση σε αστικές και ποινικές υποθέσεις**.

Ποιο είναι το κόστος της διαμεσολάβησης;

Η διαμεσολάβηση στις ποινικές υποθέσεις δεν χρεώνεται. Επιτρέπει στο θύμα και στον δράστη του αδικήματος να συναντηθούν μέσω αμερόληπτου διαμεσολαβητή προκειμένου να συζητήσουν την ηθική και υλική βλάβη που υπέστη το θύμα και να συμφωνήσουν μέτρα για την επανόρθωση της βλάβης (νόμος 1016/2005).

Η διαμεσολάβηση απαιτεί χαμηλότερα έξοδα για τους εμπλεκόμενους σε σχέση με τη δίκη. Κάθε εμπλεκόμενος καταβάλλει μόνο τα δικά του έξοδα και δεν επιβαρύνεται με τα έξοδα του άλλου εμπλεκόμενου. Εάν το επιθυμούν και οι δύο, μπορούν να προσλάβουν νομικό σύμβουλο, ενώ μπορούν επίσης να ζητήσουν νομική συνδρομή από γραφείο παροχής νομικής συνδρομής.

Στη δικαστική διαμεσολάβηση, ως διαμεσολαβητής συμμετέχει δικαστής του περιφερειακού δικαστηρίου. Η διαμεσολάβηση σε διαφορές είναι όντως ένα από τα συνήθη καθήκοντα του δικαστή. Εάν για την υπόθεση απαιτείται εξειδικευμένη γνώση σε κάποιον τομέα, ο διαμεσολαβητής μπορεί, με τη συγκατάθεση των εμπλεκομένων, να προσλάβει βοηθό, η αμοιβή του οποίου καταβάλλεται από τους εμπλεκόμενους.

Για τη δικαστική διαμεσολάβηση καταβάλλεται σχετική αμοιβή, όπως και για όλα τα υπόλοιπα ζητήματα των οποίων επιλαμβάνεται ένα δικαστήριο.

Είναι δυνατή η επιβολή της τήρησης μιας συμφωνίας που έχει προκύψει από διαμεσολάβηση;

Δυνάμει της οδηγίας 2008/52/ΕΚ πρέπει να είναι εφικτή η κήρυξη της εκτελεστότητας του περιεχομένου μιας έγγραφης συμφωνίας που προκύπτει από διαμεσολάβηση. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή τις δικαστικές και άλλες αρμόδιες αρχές για την παραλαβή των εν λόγω αιτημάτων.

Η Φινλανδία δεν έχει ακόμα κοινοποιήσει τη συγκεκριμένη πληροφορία.

Σχετικοί σύνδεσμοι

φυλλάδιο για τη διαμεσολάβηση, δικτυακός τόπος για τη διαμεσολάβηση (Εθνικό Ινστιτούτο Υγείας και Πρόνοιας (THL)

Τελευταία επικαιροποίηση: 09/02/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.